

Rigsdagstidende.

1856. Forhandlingerne paa Landstthinget. № 74.

Syvende Session.

49de Møde.

Tredagen den 15de Febr.

(Fortfat.)

Judenrigsministeren (forts.): Det er i Betryggelsen af disse Hjalpekilder, der ere egne for Kjøbstæderne, at de skulle søge et Bærn for deres Velstand, og det er en forkeert Anskuelse, som hersker i mangfoldige Kjøbstæder, at de ved Forsølgelsen af al Smaahandel paa Landet, der dog bestandigt drives i Smug, skulde kunne befordre virkelig Velstand for Kjøbstæderne; de kunne fortrædige Enkelte, foranledige Enkelte straffede; men i det Hele taget udrettes Intet derved. Det er ogsaa efterhaanden, som egentlig Handelskundskab udbreder sig, navnlig hos de større Handlende i Kjøbstæderne, meget sædvanligt, at man af dem hører udtale, at de slet ingen Vægt lægge paa den Betryggelse, der ydes i saa Henseende ved Fjernelsen af Smaahandlere paa Landet. Det er overhovedet en almindelig rigtig Sætning, at Privilegier, der ere sælles for Mange, ikke fremme Velstanden, men at tværtimod Friheden, om den endogsaa tilshyneladende i første Dieblif er til Skæde, dog tilsidst bliver til Gavn, og at den navnlig vil give en Klasse i Staten, som er af megen Vigtighed, nemlig Kjøbstadshandlende, deres rette Betydning. Hvad Høkerhandlen angaaer, staaer paa den anden Side Landalmuens Krav, ikke alene Arbeidsklassens Krav paa Forskning, men ogsaa paa det Erhverv, som ved en saadan Smaahandel kan forenes med en anden Stilling; begge Dese tale i høj Grad for Friheden. Men dertil komme tvende andre Betragtninger, paa

den ene Side, at et udvidet Forbrug af disse Artikler, forsaavidt de blive Gjenstand for Handel paa Landet selv, maa føre til en større Handel for Kjøbstæderne, da disse Smaahandlere, som sagt, ikke selv kunne indforskrive slige Varer, men maae, selv om det ikke staaer i Loven, henvende sig til Stæderne for at indkjøbe dem. Det kan imidlertid dog vel være, som der er fremhøvet, at der er en Deel Smaahandlere i Kjøbstæderne, som kunne lide derved, og som iøvrigt kun bestaae ved en saare høj Avance, de maae tage paa deres Varer, men til dem kan ikke være at tage et overveiende Hensyn. Man har desuden et meget slaaende Erfaringsbeviis for, at denne Høkerhandel, selv om den omfatter Kaffe, Sukker og Thee, ikke stader Stæderne. Det er vitterligt, at i Slesvig udstedes der fri Concession dertil, og det er Judenrigsministeriet bekiendt, at der paa enkelte Godser findes 30 til 40 saadanne Handlende. Enhver, som har reist i de slesvigiske Districter, vil have seet, at der næsten i hver Bondeby er flere Stæder, hvor der ved Siden af andet Erhverv udsælges i smaa Dvantiteter alle Slags Varer, men det er dog ved Siden heraf vitterligt, at de slesvigiske Kjøbstæder paa ingen Maade staae tilbage for de danske Kjøbstæder eller lide det mindste ved dette Forhold; tværtimod er deres Handel for en stor Deel bygget paa deres Forhold til de smaa Handlende eller Høkerne paa Landet. Det er dernæst en anden meget vigtig Betragtning, at den egentlige Høkerhandel, efter en paastrængende Fordring fra alle Side, der er grundet i Forholdenes Natur, ikke nægtes ad Bevillingsveien. Der er givet Tusinder af Bevillinger derpaa, men det er fra flere Sider betragtet dog en meget